

שינוי קטן-שימוש נכון

הוצאת אפשרות לשליחת תרבות שתן כחלק משגרות מעבדה אישיות והשפעה על שימוש מושכל באנטיביוטיקה

שירלי שפירא בן דוד^{1,2}, אולגה סניצר³, מרים פריזדה³, עדנה בר רצון¹, סבטלנה דונסקוי¹, לאה ולינסקי¹
מכבי שירותי בריאות,² אוניברסיטת תל אביב,³ מגה לאב

רקע

חלק מניהול התיק הרפואי לרופאים רבים ישנם שגרות מובנות עם בדיקות מעבדה שונות, אשר נשלחות באופן גורף. בדיקת תרבות שתן צריכה להישלח רק באינדיקציות מסוימות או על בסיס תסמינים וסימני דלקת בדרכי שתן ולא באופן גורף. לעיתים מזומנות התרבות יוצאת חיובית עם צמיחת חיידקים, מה שעלול גם לגרום טיפול אנטיביוטי מיותר, המוצדק במקרים של דלקת עם תסמינים ולא רק על בסיס צמיחה בתרבות. בחודש פברואר 2024 הוצאה האפשרות לשלוח באופן אוטומטי בדיקת תרבות שתן כחלק משגרת מעבדה אישית, תוך שמירה על האוטונומיה המקצועית של כל רופא. הרופא יכול להזמין את הבדיקה על פי שיקול דעתו, אך לא ניתן לשלוח אותה באופן אוטומטי כחלק משגרה אישית.

מטרה

לבחון השפעת הוצאת הבדיקה על כמות תרבויות השתן וכמות הטיפולים האנטיביוטיים.

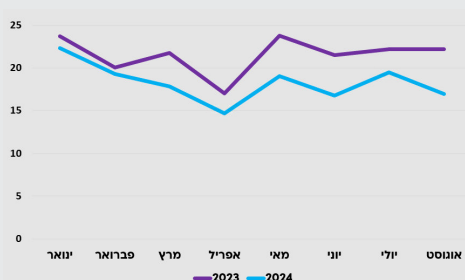
שיטות

מחקר תצפיתי, במכבי שירותי בריאות, המספקת שירות רפואי למעל ל 2.6 מיליון מטופלים. בוצעה השוואה בין כמות תרבויות השתן ל- 1000 איש שבוצעו בחודשים פברואר - אוגוסט 2023 ו-2024 ובין כמות ניפוקי אנטיביוטיקות לדלקות בשתן ל-1000 איש.

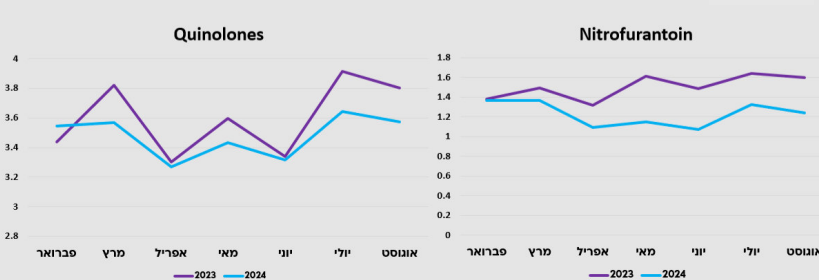
תוצאות

לאחר יישום השינוי, בחודשים מרץ 2024 - אוגוסט 2024 נצפתה ירידה בכמות תרבויות השתן בשיעור של 9,513 בממוצע בכל חודש לעומת אותה תקופה אשתקד, שהם בממוצע ירידה של 3.91 תרבויות שתן ל-1000 איש מדי חודש. בנוסף, בתקופה זאת נצפתה ירידה בכמות ניפוקי התרופות האנטיביוטיות: ירידה ממוצעת של 0.443 ל-1000 איש מדי חודש בכמות ניפוקי ניטרופרנטואין, ירידה ממוצעת של 0.157 ל-1000 איש מדי חודש בכמות ניפוקי קווינולונים ($p < 0.001$). מגמות ירידה אלה היו יציבות לאורך כל התקופה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

מספר תרבויות שתן ל-1,000 איש

מספר ניפוקי תרופה אנטיביוטית ל-1,000 איש

תהליך פשוט וללא הקצאת משאבים מיוחדים של הוצאת בדיקת תרבות שתן משגרות אישיות של בדיקות מעבדה אצל הרופאים הובילה לירידה בכמות תרבויות השתן ובניפוקי אנטיביוטיקות המיועדות לטיפול בדלקות בשתן.